

31.3.2016

Dnro 213/D.a.2/2016

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Asia Saamelaiskäräjien vastaus valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisesta
Viite Kysely 22.2.2016

1. Johdanto

Ympäristöministeriö on aloittanut valmistelun valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamiseksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa kaikkialla maassa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa sekä maakuntien suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa.

2. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisen lähtökohdat

Saamelaiskäräjät katsoo valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toimineen yleisesti ottaen hyvin kaavoituksen ja muun viranomaistoiminnan ohjauksessa. Yleisluontoisten kaavojen vahvistusmenettelyn poistuttua valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden merkitys kasvaa entisestään. Saamelaiskulttuuri on hyvin luontosidonnaista ja erityisesti saamelaisten perinteiset elinkeinot ovat hyvin riippuvaisia laajoista luonnontilaisista alueista ja siten myös muista maankäyttömudoista. Tämän vuoksi valtakunnallisilla alueidenkäyttötavoitteilla on suuri merkitys saamelaiskulttuurin harjoittamisedellytysten turvaamisessa.

Maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa on viime kuukausina otettu merkittäviä askeleita Pariisin sopimuksen hyväksymisen myötä. Hyväksytty sopimus tarjoaa hyvät työkalut ilmastotyölle niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasollakin. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden yhtenä päälähtökohtana tulisi olla tämän ilmastomuutostyön tukeminen.

3. Uudistuksen tavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden yhtenä päätavoitteena tulisi olla ilmastomuutoksen hillitseminen muun muassa hiilinielujen lisäämisellä, sekä ilmastomuutokseen sopeutumisen helpottaminen.

Saamelaiskulttuurin suojan osalta valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tulisi olla nykyistä täsmällisempiä ja konkreettisempia. Tällä hetkellä tavoitteiden muotoilu on tältä osin liian yleisluontoinen ja niitä on siksi ollut vaikea toteuttaa kaavoituksessa ja muussa viranomaistoiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteita tulisikin kehittää enemmän uusimman maankäyttöä koskevan lainsäädännön saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon suuntaan. Edellä sanotun lisäksi saamelaiskulttuurin

suoja tulisi ottaa huomioon kaikissa niissä tavoitteissa, jotka yleisellä tasolla koskevat saamelaisten kotiseutualuetta.

4. Uudistuksen valmistelu

Saamelaiskäräjät pitää erittäin myönteisenä, että Saamelaiskäräjät osallistetaan näin aikaisessa vaiheessa uudistushanketta käynnistettäessä. Saamelaiskäräjät osallistuu mielellään valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamistyöhön jatkuvasti ja haluaa siinä yhteydessä täsmentää edellä esittämiään tavoitteita.

Inarissa 31. päivänä maaliskuuta 2016

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Esko Aikio
vs. ympäristösihteeri

Puheenjohtaja päätti lausunnosta 31.3.2016.